Emeljük Pártunk elméleti színvonalát!

A Magyar Dolgozók Pártja
Politikai Bizottságának
1949. október 20-i határozata

*

Rákosi Mátyás elvtárs beszéde
a Pártfőiskola megnyitó ünnepségén
1949. október 22-én

KIADJA
A MAGYAR DOLGOZÓK PÁRTJA KÖZPONTI VEZETŐSÉGE
OKTATÁSI OSZTÁLY

EMELJÜK PÁRTUNK ELMÉLETI SZÍNVONALÁT!

A M. D. P. POLITIKAI BIZOTTSÁGÁNAK
1949 OKTÓBER 20-I HATÁROZATA

*

RÁKOSI MÁTYÁS ELVTÁRS BESZÉDE
A PÁRTFŐISKOLA MEGNYITÓ ÜNNEPSÉGÉN
1949 OKTÓBER 22-ÉN

KIADJA
A MAGYAR DOLGOZÓK PÁRTJA KÖZPONTI VEZETŐSÉGE
OKTATÁSI OSZTÁLY

Felelős kiadó Regős Gábor

498599 Athenaeum Nyomda Kft. V. (Fv.: Soproni Béla)

A MAGYAR DOLGOZÓK PÁRTJA POLITIKAI BIZOTTSÁGÁNAK 1949 OKTÓBER 20-I HATÁROZATA

I.

A Rajk-banda pere megmutatta, hogy az imperialista ügynökök munkáját nagymértékben megkönnyítette kádereink alacsony elméleti-politikai képzettsége, a politikai éberség hiánya. »Nem lehet eléggé éber az, akinek nincs meg a kellő szocialista elméleti felkészültsége.« (Rákosi.)

Az ötéves népgazdasági terv új, hatalmas feladatokat állít Pártunk elé, amelyeket csak olyan, a Párthoz hű, s ügyünk győzelmében biztos káderekkel lehet megoldani, akiknek eszmei-politikai és szakmai felkészültsége a szocializmus építése minden akadályán győzedelmeskedik.

II.

1. Propagandamunkánk eddigi eredményei nem fedhetik el azt a mindinkább növekvő távolságot, amely vezető kádereink eszmei-politikai színvonala s az előttünk álló feladatok nagysága között előállott. Vezető kádereink egyrésze az elméleti munka jelentőségét lebecsüli és lesüllyed a szűk látókörű »gyakorlat« színvonalára. Ebből folyik marxista-leninista nevelőmunkánknak az a főhiányossága, hogy a vezető káderek jórésze nem vesz részt sem az elméleti továbbképzésben, sem az elmélet továbbfejlesztésében. Pedig nagy tanítónk, Lenin megköveteli a kommunistáktól: »Kötelesek az elméletet minden irányban továbbvinni, ha nem akarnak elszakadni az élettől.«

2. Pártmunkánkban túlteng a szervezési és a napi politikai munka az eszmei-politikai munka rovására. Ezt a visszás helyzetet súlyosbította még az a körülmény, hogy propagandánk, pártoktatásunk gyakran elmarad a haladó élettől s az elméleti kérdéseket nem tudja megfelelően összekapcsolni a gyakorlattal, különösen a szocializmus építésének kérdéseivel. Igy a tanulók jórésze az elméletet dogmatikusan, elvontan sajátítja el, s nem képes a gyakorlattal alkotóan egyesítve alkalmazni. Pártiskoláink munkájában sok a történelem és az elvont ismeret, amelyet nem mindig úgy állítottak be, hogy megvilágítsa a jelen és jövő kérdéseit is.

3. A mindinkább kiélesedő nemzetközi helyzet viszonyai között komoly veszélyt rejt magában az a körülmény, hogy kádereink túlságosan egyoldalúan országunk belső kérdéseinek megoldására összpontosítják figyelmüket. Rá kell térni arra, hogy propagandánk most erőteljesen a nemzetközi kérdések felé forduljon. Ezzel kapcsolatban nevelőmunkánk mind nagyobb súlyt fektessen a proletárinternacionalizmus propagandájára.

Az eddiginél jobban el kell mélyíteni a dolgozó tömegekben a Szovjetúnió társadalmi és gazdasági rendjének tanulmányozását és népszerűsítését, tudatosítani a Szovjetúnió felmérhetetlen jelentőségét, mint a béketábor vezető erejét, felszabadítónkat, legfőbb támaszunkat és követendő példánkat a szocializmus építésében.

A népi demokrácia országai sikereinek, eredményeinek ismertetését, népszerűsítését és tapasztalatainak felhasználását az eddiginél sokkalta erőteljesebben kell folytatni.

4. Pártunk eszmei-politikai színvonalának emeléséhez elengedhetetlenül szükséges a népi demokrácia elméleti problémáinak kidolgozása. A Társadalmi Szemle szerkesztőbizottsága rendszeresen foglalkozzon e kérdésekkel.

Létre kell hozni a szerkesztőségben egy aktivát, amely e határozatnak megfelelően rendszeresen megvitatja, feldolgozza és nyilvánosságra hozza a népi demokrácia egyes elméleti problémáit.

III.

1. Szervezeti tekintetben a propagandamunka szét volt forgácsolva. A propaganda gyakran nem a minőségre, hanem a számra, a mennyiségre vette az irányt. Ebből adódott az a nagy szám, mely alacsony színvonalú propagandát, a propagandista erők elaprózását, a propagandamunka színvonalának süllyedését eredményezte. Ezen változtatni kell. Ne a mennyiség, a minőség legyen a mérvadó. Amint Lenin tanította: »Inkább kevesebbet, de jobban.« Ennek biztosítására a MDP Központi Vezetősége Oktatási Osztálya mellett 1949. év végéig létre kell hozni legalább száz előadóval Központi Előadói Irodát, mely biztosítja magasszínvonalú előadások tartását. Egyidejűleg előadói irodát kell felállítani a Nagybudapesti Pártbizottságnál és fokozatosan az összes megyei pártbizottságok mellett is.

A Központi Előadói Irodával egyidejűleg az elméletileg legképzettebb elvtársakból meg kell szervezni a Központi Tanácsadó Irodát, mely úgy a propagandistákat, mint a tanulókat elméleti kérdésekben útmutatásokkal, tanácsokkal látja el. A pártsajtóban rendszeres elméleti tanácsadó rovatot kell nyitni az olvasók részéről feltett fontosabb kérdések megválaszolására.

2. A marxizmus-leninizmus szóbeli és sajtópropagandájának gyengeségét mutatja, hogy kevés az elméleti jellegű előadás és cikk a párttagok és a pártonkívüliek széles tömegei számára. A marxizmus-leninizmus írásos propagandájának erőteljes kiszélesítésére ki kell bővíteni és rendszeressé kell tenni a Szabad Nép elméleti és pártrovatát. Az egész pártsajtó rendszeresen közöljön úgy elméleti jellegű, mint a propagandamunka aktuális kérdéseit megvilágító cikkeket. A Társadalmi Szemle minden száma hozzon elméleti cikkeket aktuális kérdésekről.

3. A közép- és vezetőkáderek eszmei-politikai képzése emelésére a következőket kell megvalósítani:

a) 1951 végéig 500 vezető párt- és tömegszervezeti, állami és gazdasági funkcionárius — akik még nem rendelkeznek a szükséges elméleti képzettséggel, s akiknek névsorát a Szervező Bizottság erősíti meg — végezzék el az egyéves pártiskolát,

vagy ennek megfelelő színvonalú ideológiai képzésen menjenek keresztül.

A vezetőkáderek pártiskolánkívüli elméleti képzését össze kell kapcsolni a marxizmus-leninizmus propagandájában való részvételükkel. Minden felelős munkát végző elvtárs — tehát nemcsak a Központi Vezetőség tagjai, a Központi Pártapparátus vezető és politikai munkatársai, a megyei, városi pártvezetőségek tagjai, hanem függetlenül munkaköre jellegétől, minden elméletileg képzett elvtárs köteles ebben a munkában résztvenni. Ezeknek az elvtársaknak névsorát a Központi Oktatási Osztály 1949 december 15-ig állítsa össze. A vezetőkáderek elméleti képzését közvetlenül a Központi Oktatási Osztály irányítja és ellenőrzi.

b) Az összes függetlenített pártmunkások, a járási vezetőségek függetlenített tagjait is beleértve, két év alatt, lehetőleg az öt, de kötelezően a háromhónapos pártiskolát, vagy ennek megfelelő tanfolyamot végezzék el. Az állami és gazdasági vonalon hasonló fontos munkakörben dolgozó elvtársaknak ugyancsak el kell végezniök legalább a háromhónapos pártiskolát, vagy ennek megfelelő kiképzést kell kapniok.

c) Az alapfokú szemináriumokat és esti iskolákat ki kell terjeszteni úgy, hogy azokat tagságunk 30 százaléka 1950 június 1-ig elvégezze. Falun elsősorban az állami mezőgazdasági üzemek, a termelőszövetkezeti csoportok és a gépállomások párttagjait kell bevonni a szemináriumokba. Ez utóbbiak oktatását a járási pártbizottságok legjobb propagandistáinak kell vezetniök.

d) Vezető pártkádereink sajátítsák el az orosz nyelvet. Különösen az ideológiai területen dolgozóknak szinte nélkülözhetetlen az orosz nyelv — Lenin, Sztálin nyelvének ismerete.

*

Vezető- és középkádereink rendszerint mint elméleti képzésük főakadályára, nagy elfoglaltságukra hivatkoznak. Ez nem helytálló. Éppen elméleti színvonaluk emelésével tudják munká-

jukat tervszerűbben, jobban áttekinteni és megszervezni. Pártunk és országunk további fejlődésének most egyik fő akadálya a marxista-leninista szellemben nevelt káderek hiánya.

Fejlődésünk e szűk keresztmetszetét fogjuk megszüntetni, ha kádereink marxista-leninista nevelését egész pártmunkánk előterébe állítjuk s végetvetünk annak a helytelen gyakorlatnak, amely az elméleti munkát a mindennapi feladatok megoldása közben háttérbe szorította.

Pártunk szívlelje meg nagy tanítónk, Sztálin szavait:

»Bátran kimondhatjuk: ha kádereinket a munka minden területén ideológiailag ki tudnók képezni és politikailag annyira megedzeni, hogy szabadon tudnának tájékozódni a belső és nemzetközi helyzetben, ha teljesen érett marxista-leninistákká tudnánk őket tenni, akik komoly hiba nélkül tudják megoldani az ország vezetésének kérdéseit, — akkor minden alapunk megvolna arra, hogy kérdéseink kilenctized részét már megoldottnak tekintsük.«

MAGYAR DOLGOZÓK PÁRTJA
POLITIKAI BIZOTTSÁGA

RÁKOSI MÁTYÁS ELVTÁRS BESZÉDE A PÁRTFŐISKOLA MEGNYÍTÓ ÜNNEPSÉGÉN, 1949 OKTÓBER 22-ÉN

Kedves Elvtársak!

A Pártfőiskola létrehozása, az a tény, hogy a tavaly megnyílt egyéves iskola mellett Pártunk most már kétéves főiskolát is létesít, — kétségkívül jelentős lépés előre. Két esztendő alatt az ilyen főiskola hallgatói már jelentékeny részben el tudják sajátítani nemcsak azt az általános műveltséget, amit a jelenlegi viszonyok között egy vezető kommunistától feltétlenül meg kell követelni, hanem — ami ennél sokkal fontosabb — azt a marxista-leninista tudást, amely képessé teszi őket népi demokráciánk és a szocialista építés problémáinak helyes megoldására.

A Központi Pártfőiskola csak egyik megnyilvánulása annak, hogy Pártunk az eddiginél is több gondot és több energiát kíván fordítani szervezeteink és funkcionáriusaink elméleti színvonalának emelésére. Ennek az elméleti színvonalnak az emelését erősen gátolja az a körülmény, hogy vezető elvtársaink jelentékeny része még ma sem becsüli eléggé az elméletet, ami magában véve is mutatja, hogy nem értik meg az elmélet jelentőségét. A kétéves és az egyéves pártiskola kádereinek összeválogatásánál újra azt tapasztalhattuk, hogy szervezeteink meglehetős kényszeredetten, helyenként a szó szoros értelmében csak nyomás alatt engedték át a megfelelő elvtársakat az iskola céljaira. Ezekben a szervezetekben bizonyára százszor elhangzott már Leninnek az a megállapítása, hogy: »Forradalmi elmélet nélkül nincsen forradalmi gyakorlat.« De amikor ennek a tételnek gyakorlati következményeképpen felelős elvtársakat kell adni a forradalmi elmélet elsajátítására az iskolákba, akkor

azonnal a legkülönbözőbb nehézségekkel találkozunk. Nem szívesen adják a jó káderekt erre a munkára, ami azt mutatja, hogy az elmélet jelentőségének megértése még nem ment át a vérükbe.

De maguknál az elvtársaknál is nem egyszer tapasztaljuk, hogy húzódoznak a pártfőiskolára menéstől. A Szovjetunióban nagy kitüntetésnek számít, ha valakit pártfőiskolára küldenek és az elvtársak ott törik magukat, hogy ezt a kitüntetést kiérdemeljék és elnyerjék. Nálunk pedig nem egyszer szinte az a benyomás keletkezik, hogy a pártiskola hallgatója mintegy áldozatot hoz, amikor vállalkozik arra, hogy elsajátítsa a marxi-lenini elméletet.

Kétségkívül ebben a húzódozásban is megmutatkozik az elmélet jelentőségének alábecsülése és megnemértése. Ez odáig megy, hogy a pártiskolán való tanítást is bizonyos fokig afféle másodrangú pártmunkának tekintik. Hallottam olyasmit, hogy a most megnyíló Központi Pártfőiskola egyes hallgatói, amikor megtudták, hogy két év mulva ez az iskola fogja adni a magasabb oktatási káderekt is, igyekeztek visszajutni az egyéves pártiskolára. Kétségkívül azért, mert lebecsülték az elméleti oktatás nagy jelentőségét. A »gyakorlati munkával« szemben a marxizmus-leninizmus elméletének előadását az ilyen elvtársak nem tartják teljesértékű pártmunkának. Elfelejtik, hogy nagy tanítónk és példaképünk: Sztálin elvtárs is volt előadó a pártiskolán: a leninizmus kérdéseiről a Szverdlov-egyetemen sorozatos előadásokat tartott. Hasonlóképpen előadásokat tartott a katonai akadémiákon és egyebütt. És ezt tette előtte Lenin is.

Maga az a körülmény, hogy ez a kérdés ilyen formában egyáltalán felmerülhet nálunk, mutatja, hogy ezen a téren hibák vannak. Sztálin elvtárs épp a leninizmus kérdéseinek tanulmányozásánál mutatott rá, hogy komoly veszélyt jelent az, ha a káderek megszűnnek érdeklődni a perspektíva, az elmélet iránt. Ez a veszély kétségkívül nálunk már felmerült.

Nézzük meg az okait. Az egyik oka az, hogy a népi demokrácia és a proletárdiktatúra megerősödésével százszámra kerültek a legfontosabb vezető és irányító helyekre olyan elvtársak, akiknek gyakorlati ismeretei talán többé-kevésbbé megvannak, de elméleti képzettségük távolról sem elegendő. Ezek az elvtársak arra az álláspontra helyezkedtek, hogy akinek az isten

hivatalt ad, észt is ad hozzá. Természetesen ez az álláspont nem segíti elő a megértést az elmélet jelentősége iránt, mégkevésbbé azt a törekvést, hogy a hiányzó elméleti képzettséget pótolják. Ellenkezőleg, ezeknél az elvtársaknál ebből a szempontból az elmélet elhanyagolása, sőt lekicsinylése következik. Nem nehéz megjósolni, hogy az ilyen elvtársak elméleti képzettségük hiányának következtében nem fognak megfelelni azoknak a feladatoknak, amelyek megoldására a Párt küldötte őket. Előbb vagy utóbb beteljesedik rajtuk Sztálin elvtárs szava: »A gyakorlat vakká lesz, ha nem világosítja meg útját a forradalmi elmélet.« Ma már kezd kiütközni az elmélet hiánya és nem egy elvtársat azért kellett leváltanunk, mert elméleti képzettség híján, a legjobb akarata mellett is, komoly hibákat követett el.

Újabban azt tapasztaljuk, hogy ezek az elvtársak érzik ugyan, hogy az elméleti tudás óriási segítségükre lenne munkájukban, de azt hiszik, hogy a marxizmus-leninizmus valami rendkívül nehezen elsajátítható tudomány és ezért nagyon húzódozva szánják rá magukat arra, hogy nekifeküdjenek. Erre vonatkozólag is áll az, amit Klausewitz mondott a haditudományról, amikor megállapította, hogy: »A háború törvényei feltűnően hasonlítanak a józan ész törvényeire.« Ugyanez elmondható a marxizmus-leninizmusról is. Megfelelő szorgalommal és akarattal a legtöbb párttagunk ugyanúgy megtanulhatja a marxizmus-leninizmust, mint ahogy magasabb szakmai képzettséget szerez, leteszi az érettségit, vagy nekivág a vállalatvezetői akadémiának, az egyetemnek. Nincs ebben semmi boszorkányság, csak le kell küzdeni ezt az előítéletet és nem szabad megijedni a kezdeti nehézségektől.

Gátolja nálunk az elmélet igazi megbecsülését a kommunista értelmiségiek egy részének magatartása is, de még inkább a velünk rokonszenvező intellektuellek beállítottsága. Nem egyszer hallani jóindulatú kommunista mérnököktől, tudósoktól, íróktól, művészektől vagy a Párttal rokonszenvező értelmiségiektől, hogy a marxizmus-leninizmusra szüksége lehet a gyakorlati politikusnak vagy a munkásmozgalomban dolgozó funkcionáriusnak, de nincs rá szüksége az értelmiségnek, különösen a technikai értelmiségnek.

Mi sem tévesebb, mint ez a nézet. A marxizmus-leninizmus az a tudomány, mely feltárja a társadalmi fejlődés törvényeit

és megtanítja, hogy ezeket a törvényeket hogyan kell alkalmazni és felhasználni jelenünk és jövőnk kialakítására. Az intellektuális munka, benne a technikai értelmiség munkája is része, sőt lényeges része a társadalmi fejlődésnek. Az értelmiségi munkára ugyanolyan megtermékenyítően hat a marxizmus-leninizmus elmélete, mint a politikára, vagy a társadalmi munka és fejlődés egyéb területeire. És mindjárt hozzá lehet tenni: a szocializmus építésének bizonyos fokán túl minden értelmiségi munka minősége úgy nő és úgy hatványozódik meg, ahogy benne a marxizmus-leninizmus elmélete érvényre jut és megvalósul. Ezt beszédesen igazolja a Szovjetúnió értelmiségének egyre növekvő fölénye a marxista-leninista elméletet nem ismerő nyugati, polgári intelligenciával szemben. Ebből adódnak az olyan eredmények, amelyek például az amerikai kapitalista tudományos világot a szovjet atombombával kapcsolatban annyira meglepetésszerűen érte.

Az az értelmiségi, aki nálunk megtanulta a marxizmus-leninizmus elméletét és a saját területén alkalmazni tudja, csakhamar tapasztalni fogja, hogy milyen kimeríthetetlen új erőforrás nyílt meg számára ezzel az elsajátítással.

Mindjárt hozzá kell tennem, hogy az értelmiségieknek ez a helyenként hibás beállítottsága a marxi-lenini elmélettel szemben, bizonyos fokig a mi hibánk. Eddig még nem tértünk rá arra, hogy az értelmiségi munkánál, az irodalomban, a művészetben, elméleti és gyakorlati példákkal világítottuk volna meg a marxizmus-leninizmus megtermékenyítő, az eredményeket meghatványozó jelentőségét. Minél hamarabb és minél alaposabban fogjuk pótolni ezt a hiányosságot, annál hamarabb fogja a kommunista és a velük rokonszenvező értelmiség felismerni saját területén is a marxizmus-leninizmus óriási értékét.

Ez a kérdés szorosan érinti Pártunk vezetőinek viszonyát az elmélethez. Őszinte önkritikával meg kell állapítanunk, hogy ezen a téren hibásak vagyunk. Mi magunk sem foglalkoztunk eleget az elmélettel. Ez működésünk minden területére vonatkozik. Nem tartunk elég előadást, nem vesszük ki részünket eléggé az oktatásból, nem dolgozunk eléggé saját továbbképzésünkön és ebből folyik, hogy elhanyagoljuk a marxista-leninista elmélet továbbfejlesztését. Lenin tudvalevőleg nemcsak azt követelte meg a vezető kommunistától, hogy megtanulja a marxizmus helyes alkalmazását saját országának

viszonyaira, hanem külön kötelességévé tette, hogy ezen túlmenően fejlessze tovább a marxizmust. A marxizmus eleven, élő tudomány, amelyet szakadatlanul az újabb tapasztalatokkal gazdagítva kell továbbvinni és fejleszteni. A mi vezetőink annyira beletemetkeznek a gyakorlat teendőibe, hogy elhanyagolják az elméletet. Tudvalevőleg ilyesmi még a Bolsevik Pártban is előfordult. Sztálin 1924-ben rámutatott arra, hogy: »A jelenlegi gyakorlati leninisták közül sokan nem nagy barátai az elméletnek, különösen azért nem, mert a viszonyok következtében a gyakorlati munka hallatlan tömegét kell elvégezniök.« A magyar kommunistáknak is a gyakorlati munka elég nagy tömegével volt dolguk. De most, amikor már a gyakorlatot elsajátítottuk, amikor már megerősödtünk és amikor egészségesen nőnek az alsó- és középkáderek, feltétlenül változtatnunk kell az elmélettel kapcsolatos magatartásunkon. A vezető elvtársaknak nemcsak tovább kell tanulniok, de tudásukat mindenféle formában át kell adniok a pártkádereknek és rá kell térniök a bőven felvetődő elméleti kérdések kidolgozására és megoldására.

Ez a megváltozott magatartás természetesen ki fog hatni az egész Pártra és rögtön növelni fogja a megértést az elmélet jelentősége iránt.

Megnehezíti az elmélet jelentőségének felismerését az a körülmény is, hogy vezető pártiskoláinkban és elméleti folyóiratainkban az elmélet gyakran elválik a gyakorlattól. Az elmélet és a gyakorlat e szétesését elősegíti az a körülmény, hogy legjobb tankönyveink, mint a Bolsevik Párt története, a Leninizmus kérdései, de az egész klasszikus marxista-leninista irodalom mostani állapotában visszatekintő, tíz évnél idősebb eseményekre vonatkozik. Ez a mi gyakorlatlan elvtársainknál azt a benyomást kelti, hogy az elmélet inkább a multra, mint a jelenre, vagy a jövőre vonatkozik.

Ez a benyomás megnehezíti számunkra az elmélet gyakorlati alkalmazását a jelenre és még inkább a jövőre. Akiben egyszer kialakul az a vélemény, hogy a marxista-leninista elmélet főleg a multra vonatkozik, az ezzel már magábanvéve lecsökkenti az elmélet erejét és jelentőségét. Ezért pártoktatásunk egész vonalán, de különösen a főiskolákon következetesen biztosítani kell azt, hogy a marxizmus-leninizmus elméletét úgy adják elő, hogy a tanulók szakadatlanul lássák és tapasztalják

az elmélet és a gyakorlat összefonódását, elválaszthatatlanságát, kölcsönhatását. Ha ezt a tanítási módszert, mely az elméletet szakadatlanul az eleven élet tapasztalataival, gyakorlatával, vérével és húsával táplálja, előadóink jól alkalmazzák, akkor a tanulók hozzászoknak ahhoz, hogy a marxizmus-leninizmust annak tekintsék, ami: az eleven élet lüktető részének.

Az ilyen oktatás mellett a hallgató nemcsak azt érti meg, hogy az elmélet és a gyakorlat elválaszthatatlanul összefügg, hanem — ha a módszert elsajátította — maga is kedvet kap a marxizmus-leninizmus önálló alkalmazására. A mi elvtársaink egyik legnagyobb hibája az, hogy nem tudják az iskolában kapott elméletet a gyakorlatban alkalmazni. Itt is az evéssel jön meg az étvágy. Ha az iskola rászoktatja őket, hogy már tanulás közben az elméletet a szakadatlanul felbukkanó tényekkel, a mindennapi eseményekkel kapcsolatban a gyakorlatban alkalmazzák, úgy ez a szokás természetükké válik és főiskoláink tanulói a marxizmus-leninizmus pompás fegyverével felvértezve hagyják el az iskola kapuját.

Mindjárt hozzá kell tennem, hogy az itt említett hiányosságok még az olyan pártnál is előfordulnak, mint a SzK(b)P 1938-ban, tehát több, mint húsz évvel a győzelmes proletárforradalom után, a Bolsevik Párt Központi Bizottsága állapította meg, hogy a bolseviki propaganda terén bizonyos szakadás állott be a marxizmus és leninizmus között, mert nem egyszer előfordult, hogy a propagandisták a leninizmust önálló, a marxizmustól elszakadt tanként kezelték. Ugyanakkor arra is rámutattak, hogy a bolsevista elméleti folyóiratok szerkesztői nem egyszer elszakadtak az eleven élettől, begubóztak az elméletbe. Ha ilyesmi a Bolsevik Párttal előfordulhatott, úgy ez nálunk még inkább megtörténhet. Ezért párt-pedagógusainknak sohasem szabad szem elől téveszteni azt a tényt, hogy a gyakorlattal való szoros, eleven összeköttetés fejleszti az elméletet és hogy a mindennapi munka, a forradalmi harc gyakorlati tapasztalatainak az elméletbe való átvitelével gazdagodik maga a marxizmus-leninizmus.

Ha ezt nem tévesztik szem elől, akkor nem lesz szükség arra, hogy a kezeik közül a pártmunkára visszatérő elvtársak az iskola befejezése után az első hetekben valóságos szoktatókúrát tartsanak, hogy az elmélet birodalmából a gyakorlatba való visszatérést megszokják.

Pártiskoláinkra a népi demokrácia megerősödése és a nemzetközi helyzet új feladatokat ró. A magyar népi demokrácia győzelméig elkerülhetetlen volt, hogy figyelmünket elsősorban a belső ellenséggel szembeni harcra, belső kérdéseinkre összpontosítsuk. Miután ez a harc eldőlt, a győzelem következtében megváltozott a Magyar Népköztársaság nemzetközi jelentősége is. Már maga ez a körülmény rákényszerített bennünket arra, hogy többet foglalkozzunk nemzetközi kérdésekkel. Még inkább előtérbe hozza a nemzetközi kérdések jelentőségét a kínai forradalom győzelme, valamint a német népi demokratikus állam létrejötte. A kínai forradalom győzelme a legnagyobb jelentőségű esemény, amely az 1917-es orosz forradalom és az 1945-ös szovjet győzelem óta történt. A német demokratikus köztársaság megalakulása történelmi távlatból nézve a szocialista Németország sokat ígérő kezdete. Nem kétséges, hogy ilyen óriási események nemcsak a nemzetközi kérdések ismeretét követelik meg, de olyan elméleti problémákat is vetnek fel, amelyekre már most rá kell irányítanunk a figyelmet. Bizonyos, hogy a kínai forradalom átcsap Ázsia gyarmati vagy félgyarmati népeire is, ami nemzetközi téren újabb gyakorlati és elméleti problémákat vet fel.

De rákényszerít bennünket a nemzetközi kérdésekkel, különösen a proletár-szolidaritás és a béke megvédésének kérdésével való foglalkozásra Jugoszlávia esete. A munkásmozgalom megszületése óta harcban áll a kapitalisták és imperialisták kémeivel, provokátoraival. De először állunk szemben egy olyan jelenséggel, amikor az imperializmus ügynökeinek kommunista álarcban sikerült egy ország vezetését — ha csak ideiglenesen is — magához ragadni. Ez a tény, amelynek körvonalait és részleteit a Rajk-per leleplezte, parancsolóan megköveteli, hogy az eddiginél sokkal behatóbban foglalkozzunk az imperializmus kérdésével és ugyanakkor szigorúbbra fogjuk a marxista-leninista elméletet és gyakorlatot a saját soraink között. Elég megfigyelni, hogy milyen mohón és reménykedve vizsgálja végig az imperializmus a népi demokráciákat, a kommunista pártokat, a szabadságukért küzdő gyarmati népeket abból a szempontból, hogy nem lehetne-e Tito bandájának aljas manőverét másutt is megismételni.

Az imperializmusnak egyik nagy reménysége, hogy Tito árulása követőkre talál. Ez rászorít bennünket arra, hogy még-

jobban kidomborítsuk felszabadítónknak, a hatalmas Szovjetúniónak elévülhetetlen érdemeit, a proletár internacionalizmust, a harcot a békéért és az imperialisták ellen, a marxista-leninista elvek szigorúbb betartását és gyakorlását Pártunkon belül.

A marxizmus-leninizmus szigorúbb alkalmazásához tartozik az is, hogy most szorgosan betömjük azokat a réseket, amelyek az ideológiai frontunkon maradtak. Ezt a kérdést már érintettem ott, ahol a marxizmus-leninizmus alkalmazásáról volt szó az irodalomban, a művészetben, a tudományban. Emellett most új feladat is jelentkezik. A népi demokrácia megerősödése és sikerei megadják a lehetőséget arra, hogy szemügyre vegyük a klerikalizmus frontját és megkezdjük az elméleti és gyakorlati harcot azzal a reakcióval szemben, mely az ideológia terén, a vallás mezében jelentkezik.

Meg kell indítanunk a harcot *a materialista világnézet érvényesüléséért* ezen a frontszakaszon is. Ez a feladat számunkra új, ezen a téren még kevés a gyakorlatunk, de a fejlődés mai stádiumában itt is meg kell kezdeni a munkát. Ez a munka is elméleti fegyverzetünk megjavítását és élesítését követeli meg. Semmi kétség, hogy a marxizmus-leninizmus fegyverzetével felvértezve, ezt a nehéz és hosszantartó küzdelmet is sikerrel fogjuk megvívni.

Pártunk tisztában van azzal, hogy szervezeteink elméleti színvonalának emelése nemcsak iskoláink kérdése. Most van kidolgozás alatt egy sor rendszabály, mely azt célozza, hogy napilapjaink, folyóirataink végre olyan teret szenteljenek az elméletnek, mint amilyent fontossága megérdemel és mint amennyit ennek szentel a szovjet sajtó. Meg fogjuk szervezni a tanuláshoz elengedhetetlenül szükséges tanácsadást és konzultációt. Megvizsgáljuk, hogy oktatásunk, különösen az alsófokon, nem törekszik-e inkább a számbeli mennyiségre és ezzel elhanyagolja a minőséget. Szóval, az egész vonalon megindítjuk az elmélet jobb elsajátításáért a harcot. Előre kell látnunk, hogy a mi fejlődésünk gyors menete mellett elméleti elmaradottságunk lehet jövendőnk kerékkötője. Elég visszagondolnunk arra, hogy két évvel ezelőtt még az országgyűlésben ott ült a fasiszta Pfeiffer-pártnak majdnem 60 képviselője, hogy a bankok, ipari üzemek még nem voltak államosítva s a szocializmus építésének megkezdése a falun még a távoli jövő kérdésének látszott.

Arról az útról, amelyet az elmúlt két esztendő alatt megtettünk, következtethetünk arra a fejlődésre, amely a következő két esztendőben előttünk áll. Rövidesen megkezdjük az ötéves terv végrehajtását, mely a gyakorlati és a vele kapcsolatos új elméleti kérdések egész láncolatát veti fel. Jövőre, vagy két év mulva százával és ezrével jelentkeznek a munkásokból és parasztokból lett értelmiségiek, akik műveltségüket és szaktudásukat már a marxi-lenini elmélettel együtt szerezték meg. Kétségtelen, hogy ez az új jelenség az értelmiséggel kapcsolatban új problémákat vet fel.

Egyszóval: előre kell látnunk, hogy népi demokráciánk fejlődésében szűk keresztmetszet keletkezhet elméleti fronton. Ezért hívtuk életre az egyéves után a kétéves pártfőiskolát és ezért fordítunk az eddiginél fokozottabb gondot, több energiát, több áldozatot a pártoktatásra.

Az elvtársak pedig, akik ilyen világrengető események közepette, mint aminő a kínai forradalom győzelme, a német demokratikus köztársaság megalakulása, a szovjet atombomba, a világerők átbillenése a szocialista, a békefront javára, érezzék át annak a feladatnak fontosságát, amely rájuk, Pártunk és népi demokráciánk jövendő vezetőire hárul. A régi szocialista munkásmozgalmi káderek a szó szoros értelmében arcuk verejtékével, börtönökben, keserves munkával szerezték meg azt a tudást, mely képessé tette őket a győzelem kivívására. Az új nemzedéknek már sokkal könnyebb a dolga, mert a győzelmes proletárdiktatúra lehetőséget nyujt nekik arra, hogy ezt az elméletet és gyakorlatot sokkal kedvezőbb viszonyok között, a lehető legjobban elsajátítsák. Éljenek ezzel az alkalommal, használják ki ezt a lehetőséget, amelyet a Párt önöknek nyujt, sajátítsák el a marxista-leninista elméletet annyira, amennyire csak ezt a főiskolán meg lehet tanulni. Az akadályok, a nehézségek elhárítására adjon erőt az a tudat, hogy a marxi-lenini elmélet, amelyet itt elsajátítanak, a népi demokrácia és a szocializmus építésének továbbvitelét és győzelmét fogja biztosítani. Kívánom a munkájukhoz mindannyiuknak a legjobb eredményt, a legteljesebb sikert.

Ára 50 fillér